

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

นวัตกรรมการบริหารจัดการการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา

INNOVATION IN LEARNING MANAGEMENT TOWARDS EDUCATION 4.0
OF WAT MUEAN PHUTTHA WITTHAYA SCHOOL

¹พระพรนันท์ แซ่ลี, ²ประเวศ เวชชะ, ³สุวดี อุบปินใจ และ ⁴สมเกียรติ ตุ่นแก้ว

¹Phra Pawooranan Saelee, ²Prawet Wetcha, ³Suwadee Ouppinjai and ⁴Somkiet Tunkaew

¹คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

¹Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University, Thailand

Received: 2024-07-07

¹Corresponding Author's Email: shiapin25260@gmail.com

Revised: 2024-10-22

Accepted: 2024-11-07

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1.เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย 2.เพื่อศึกษาเหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ด้านพื้นที่วิจัย โรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยาที่กำลังศึกษาเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ ณ วัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม ซึ่งจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และเป็นการศึกษาพระพุทธศาสนาทั้งแผนกบาลีสันามหลวงและธรรมสนามหลวง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้แก่ พระภิกษุ และ สามเณร สังกัด สำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบออนไลน์ จาก Creative Research Systems ในระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ได้แก่ ผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา และนักเรียน รวมจำนวน 119 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรสู่ห้องเรียน (2) การสัมภาษณ์เชิงลึก (3) การสนทนากลุ่ม และ(4) แบบวิเคราะห์เอกสาร

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการบริหารจัดการการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยาในภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับดี โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตรระดับห้องเรียน รองลงมาคือ ด้านการนิเทศกำกับติดตามหลักสูตรระดับห้องเรียน ด้านการนำหลักสูตรระดับห้องเรียนไปใช้ และด้านการวางแผนการนำหลักสูตรระดับห้องเรียนไปใช้ตามลำดับ

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

2. เหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวกับการบริหารและผู้บริหาร คือ ระบบการบริหารโรงเรียนที่ดี มีความชัดเจนตามกระบวนการ PDCA และโรงเรียนที่มีคุณภาพจะมีระบบของการนิเทศที่ดี ซึ่งช่วยให้ได้ข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไข ที่นำไปสู่ความสำเร็จในการทำงาน ซึ่งการนิเทศอาจประกอบด้วย การนิเทศจากต้นสังกัด การนิเทศของผู้บริหารโรงเรียน การนิเทศของบุคลากรในโรงเรียน ประกอบด้วย นวัตกรรมบริหารจัดการการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย หรือ 4E model ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ คือ E1: Emphasis on management E2: Emphasis on Learning E3: Emphasis on curriculum to the classroom และ E4: Emphasis on student characteristics มีความเหมาะสม ร้อยละ 98.15 และเป็นไปได้ ร้อยละ 95.19 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ กระบวนการได้มาซึ่ง 4E model มีการดำเนินการโดยเริ่มจากการศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของโรงเรียน อีกทั้งทั้ง 4 ประเด็นเป็นหัวใจหลักในการบริหารจัดการการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0

คำสำคัญ: การบริหารจัดการเรียนรู้; เหตุปัจจัยสำคัญ; การศึกษา 4.0; โรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา

Abstract

The purpose of this research was to study the learning management conditions of Wat Muen Phutthawittaya School, Mae Chan District, Chiang Rai Province. To study important factors affecting learning management towards Education 4.0. of Wat Muean Phutthawittaya School, Mae Chan District, Chiang Rai Province Research area Wat Muen Phutthawittaya School that I am studying at is a school located at Wat Muen Phuttha Metta Khunaram. which organizes the study of Buddhist scriptures General Education Department and is the study of Buddhism in both the Sanam Luang Pali and Sanam Luang Dhamma departments. At the junior high school level and high school to monks and novices under the Office of Pariyattidhamma Education General Education Department Sample size determination The researcher used the online sample size calculation method from Creative Research Systems (<https://www.surveysystem.com/sscalc.htm>) at a confidence level of 95%, including administrators, teachers, school committee members, and students. 119 people. The research tools included questionnaires regarding opinions regarding classroom management, (2) in-depth interviews, (3) group discussions, and (4) document analysis forms.

The research results found that

1. Conditions of learning management towards Education 4.0 of Wat Muen Phuttha Wittaya School as a whole at a good level When considering each aspect, it was found that

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

every aspect had good opinions. The side with the highest average is Supporting the use of classroom-level curricula, followed by supervision and monitoring of classroom-level curricula. In terms of implementing the curriculum at the classroom level and planning for classroom-level curriculum implementation

2.Important factors affecting learning management towards Education 4.0 of Wat Muen Phutthawittaya School, Mae Chan District, Chiang Rai Province, were found that Factors related to administration and administrators are a good school administration system. There is clarity in the PDCA process and quality schools will have a good supervision system. This helps to gain information for development, improvement, and correction that leads to success in work. which supervision may consist of Supervision from the agency Supervision of school administrators Supervision of school personnel includes learning management innovation towards education 4.0 of Wat Muen Phuttha Witthaya Witthaya School, Mae Chan District, Chiang Rai Province or The 4E model consists of 4 strategies: E1 : Emphasis on management E2: Emphasis on Learning E3: Emphasis on curriculum to the classroom and E4 : Emphasis on student characteristics There is an appropriateness of 98.15% and a feasibility of 95.19%. This may be because the process of obtaining the 4E model was carried out by starting with a study and analysis of the current condition of the school. In addition, all 4 issues are the main points in Learning management towards education 4.0.

Keywords: Learning Management; Important Factors; Education 4.0; Wat Muean Phutthawittaya School

บทนำ

นวัตกรรม หรือนวัตกรรม วงการศึกษานำคำนี้มาใช้ในความหมายของ “การทำขึ้นใหม่” หรือ “สิ่งที่ทำขึ้นใหม่” ซึ่งได้แก่ แนวคิด แนวทาง ระบบ รูปแบบ วิธีการ กระบวนการ สื่อและเทคนิคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาซึ่งได้รับการคิดค้นและจัดทำขึ้นใหม่ เพื่อช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ทางการศึกษา (Khaemmanee, 2014) โดยผ่านการทดลองหรือได้รับการพัฒนาเป็นขั้นๆ แล้ว โดยมีขั้นตอนตามลำดับ คือ การคิดค้น การพัฒนา และนำไปปฏิบัติจริง ซึ่งมีความแตกต่างจากการปฏิบัติเดิมที่เคยปฏิบัติโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา เป็นการจัดการศึกษาภายใต้สำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 13 โดยคณะสงฆ์จีนนิกายแห่งประเทศไทย โดยสังกัดกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ซึ่งมีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน นวัตกรรม บาลีและหลักสูตรภาษาจีน จากการศึกษา

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

การบริหารจัดการของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา พบว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในปัจจุบัน ยังมุ่งเน้นการสอนที่เน้นครูเป็นศูนย์กลาง เน้นเนื้อหามากกว่าทักษะ ยึดกระบวนการเรียนการสอนเดิม ๆ และยังไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้หรือทักษะใหม่ ๆ ในยุคดิจิทัล นอกจากนี้ จากการศึกษาผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชาติ (O-NET) ประจำปีการศึกษา 2563 - 2565 พบว่า คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ได้ คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า ร้อยละ 50 ส่วน การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพระพุทธศาสนา (B - NET) ประจำปีการศึกษา 2563 - 2565 พบว่า คะแนนเฉลี่ยวิชา บาลี ธรรม พุทธประวัติ และวินัย ได้ คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า ร้อยละ 50 เช่นกัน (Wat Muean Phutthawittaya School, 2022)

ด้วยเหตุนี้ การบริหารจัดการการเรียนรู้สู่การศึกษายุค 4.0 จึงเป็นการศึกษาในอนาคตที่จะต้องปรับเปลี่ยน อนาคตชีวิต ผู้คนจะยืนยาวขึ้น life expectancy สูงขึ้น ชีวิตจะอยู่กับเครื่องจักรที่ฉลาดมากขึ้น ผู้คนมี Visibility สูงขึ้น ดังนั้น ผู้บริหารและครูสอน ในยุคการศึกษา 4.0 ซึ่งจะอยู่ร่วมกับสิ่งแวดล้อมสื่อใหม่ ต้องอยู่บนการรู้เท่าทันสื่อ การแสวงหาความรู้ทำได้ เร็วมากขึ้นและเทคโนโลยีจะปรับเปลี่ยนวิถีชีวิต วิธีการทำงานและโครงสร้างองค์กรจะเปลี่ยนไปจากเดิม หรือเรียกว่า นวัตกรรม โดยนวัตกรรม (Innovation) มีรากศัพท์มาจาก innovare ในภาษาละติน แปลว่า ทำสิ่งใหม่ขึ้นมา โดยมุ่งเน้นไปที่การสร้างสรรค์ การวิจัยและพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นสำคัญ (WatChinda, 2017) ส่วน Khaemmanee (2014) กล่าวว่า นวัตกรรมหรือนวัตกรรม วงการศึกษานำคำนี้มาใช้ในความหมายของ “การทำขึ้นใหม่” หรือ “สิ่งที่ทำขึ้นใหม่” ซึ่งได้แก่ แนวคิด แนวทาง ระบบ รูปแบบ วิธีการ กระบวนการ สื่อและเทคนิคต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาซึ่งได้รับการคิดค้นและจัดทำขึ้นใหม่ เพื่อช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ทางการศึกษา ซึ่งจากการศึกษาของ Office of the Secretariat of the Education Council (2021) พบว่า นวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษาในประเทศไทยและประเทศที่คัดสรร เพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่ศตวรรษที่ 21 คือ ส่งเสริมการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based Management-SBM) เพื่อให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระและคล่องตัวในการบริหารและจัดการศึกษา โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือ คุณภาพผู้เรียน ซึ่งเป็นผลผลิตของการจัดการศึกษา

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว แสดงให้เห็นปัญหาที่ต้องปรับปรุง แก้ไข และหาแนวทางในการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการการเรียนรู้ ของนักเรียน โรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา เพื่อให้มีหลักการการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การศึกษาในยุค 4.0 สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอน และปฏิบัติหน้าที่ในกลุ่มบริหารงานวิชาการ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการบริหารและการจัดการการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา เพื่อให้ทราบถึงกระบวนการและปัญหาการบริหารและการจัดการการเรียนรู้สู่การศึกษาในยุค 4.0 เพื่อนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมการบริหารจัดการการเรียนรู้ ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยาที่มีประสิทธิภาพ สามารถยกระดับเป็นสถานศึกษาต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่น ๆ ต่อไป

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อศึกษาเหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาเหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 ของโรงเรียน ดังตารางที่ 1

คำถามการวิจัย	วิธีการวิจัย	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล
1. การบริหารจัดการหลักสูตรสู่ห้องเรียน 1.1 การวางแผนการนำหลักสูตรระดับห้องเรียนไปใช้ 1.2 การนำหลักสูตรระดับห้องเรียนไปใช้ 1.3 การสนับสนุนการใช้หลักสูตรระดับห้องเรียน 1.4 การนิเทศกำกับติดตามหลักสูตรระดับห้องเรียน 1.5 การประเมินการใช้หลักสูตรระดับห้องเรียน	วิจัยเชิงปริมาณ	แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรสู่ห้องเรียน	1. ผู้บริหาร 2. ครู 3. กรรมการสถานศึกษา 4. นักเรียน	1. ค่าเฉลี่ย (Mean) 2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 3. นำเสนอกราฟ
2. หลักการบริหารจัดการเรียนรู้	วิจัยเชิงคุณภาพ	1.1 การสัมภาษณ์เชิงลึกโดยมีแนวคำถาม	1. ผู้บริหาร 2. ครู	1. การวิเคราะห์เนื้อหา 2. การสังเคราะห์

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

คำถามการวิจัย	วิธีการวิจัย	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล
		ประเด็นการสัมภาษณ์เชิงลึก ในประเด็น 1) การบริหารจัดการหลักสูตรสู่ห้องเรียน และ 2) หลักการบริหารจัดการเรียนรู้ (สร้างตามความเข้าใจของคำถาม)	3. กรรมการสถานศึกษา	เนื้อหา
2.1 เหตุปัจจัยภายนอก 2.1.1 เหตุปัจจัยสนับสนุน 2.1.2 เหตุปัจจัยอุดหนุน 2.2 เหตุปัจจัยภายใน 2.2.1 เหตุปัจจัยสนับสนุน 2.2.2 เหตุปัจจัยอุดหนุน	การวิจัยเชิงคุณภาพ	1. การสัมภาษณ์เชิงลึก 2. การสนทนากลุ่ม	1. ผู้บริหาร 2. ครู 3. กรรมการสถานศึกษา 4. นักเรียน	1. การวิเคราะห์เนื้อหา 2. นำเสนอแผนภูมิ ก้างปลา (Fishbone Diagram)

ตารางที่ 1 ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 ของโรงเรียน

รายละเอียดการดำเนินการวิจัยแต่ละขั้นตอน มีดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา

อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

1. คำถามการวิจัย

สภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย เป็นอย่างไรและมีคุณภาพอยู่ในระดับใด

2. วิธีการวิจัย

การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed-Method Research)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 รายการเครื่องมือ

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

การออกแบบการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดรายการเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังตารางที่ 2

ประเภท	เครื่องมือ	ชื่อเครื่องมือ
เชิงปริมาณ	แบบสอบถาม	1. แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการวางแผนการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน (ผนวก ก-1)
เชิงคุณภาพ	การสัมภาษณ์เชิงลึก	1. แนวคำถามการสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่องการบริหารจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา

ตารางที่ 2 เครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 การดำเนินการสร้างเครื่องมือ

3.2.1 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการบริหารจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา” (ผนวก ก 1-5) มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.2.2.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2.2.2 สร้างประเด็นคำถามเพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของการบริหารจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยาตามกรอบแนวคิดและคำถามการวิจัย โดยการสร้างแบบสอบถามอยู่ในรูปของเอกสาร และ Google forms

3.2.2.3 นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ

3.2.2.4 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.2.2.5 นำแบบสอบถามไปผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและวิเคราะห์ค่า IOC เพื่อหาคุณภาพของข้อรายการ และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.2.2.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ในโรงเรียนที่มีสภาพใกล้เคียงกับโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา ได้แก่ โรงเรียนมังกรมกลาวาสวิทยาลัย

3.2.2.7 วิเคราะห์หาดัชนีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้ง 5 ฉบับและปรับปรุงเพื่อให้มีความสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในภาคสนาม

3.2.2 “แนวคำถามการสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่องการบริหารจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา” (ผนวก ก-6) มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.2.2.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

3.2.2.2 สร้างประเด็นคำถามเพื่อการสัมภาษณ์เชิงลึกตามกรอบแนวคิดและคำถามการวิจัย

3.2.2.3 นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ

3.2.2.4 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ

3.2.2.5 นำไปทดลองใช้ในโรงเรียนที่มีสภาพใกล้เคียงกับโรงเรียนวัดหมื่นพุทธรักษา ได้แก่ โรงเรียนมังกรมลาวาสวิทยาลัย จำนวน 30 คน

3.2.2.6 ปรับปรุงเพื่อให้มีความสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในภาคสนาม

3.2.3 แบบวิเคราะห์สภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธรักษา (ผนวก ก-2) มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.2.3.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเรียนรู้

3.2.3.2 แบบวิเคราะห์สภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธรักษาโดยมีรายละเอียดของตัวแปรตามกรอบแนวคิดและคำถามการวิจัย

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธรักษา อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารจัดการการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธรักษา พบว่า สภาพการบริหารจัดการการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธรักษาในภาพรวม อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับดี โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตรระดับห้องเรียน รองลงมาคือ ด้านการนิเทศกำกับติดตามหลักสูตรระดับห้องเรียน ด้านการนำหลักสูตรระดับห้องเรียนไปใช้ และด้านการวางแผนการนำหลักสูตรระดับห้องเรียนไปใช้ ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการวางแผนการนำหลักสูตรระดับห้องเรียนไปใช้ ในภาพรวม อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเตรียมความพร้อมของครูก่อนนำหลักสูตรไป รองลงมาคือ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ วิเคราะห์และวางแผนนำหลักสูตรระดับห้องเรียนไปใช้

2. ด้านการนำหลักสูตรระดับห้องเรียนไปใช้ ในภาพรวม อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การใช้สื่อ หรือแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ รองลงมาคือ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศักยภาพและบริบทของผู้เรียน และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมี ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลตามมาตรฐาน และตัวชี้วัดของแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถสร้างชิ้นงานได้ ตามลำดับ

3. ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตรระดับห้องเรียน ในภาพรวม อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรและตรวจสอบคุณภาพการจัดการสถานศึกษา รองลงมาคือ การสนับสนุนทรัพยากรสำหรับพัฒนาบุคลากร ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การส่งเสริมการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ทั้งผู้เรียนและผู้สอน

4. ด้านการนิเทศกำกับติดตามหลักสูตรระดับห้องเรียนในภาพรวม อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การประเมินผลระหว่างเรียน รองลงมาคือ การกำหนดการจักระบบประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ แผนนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร

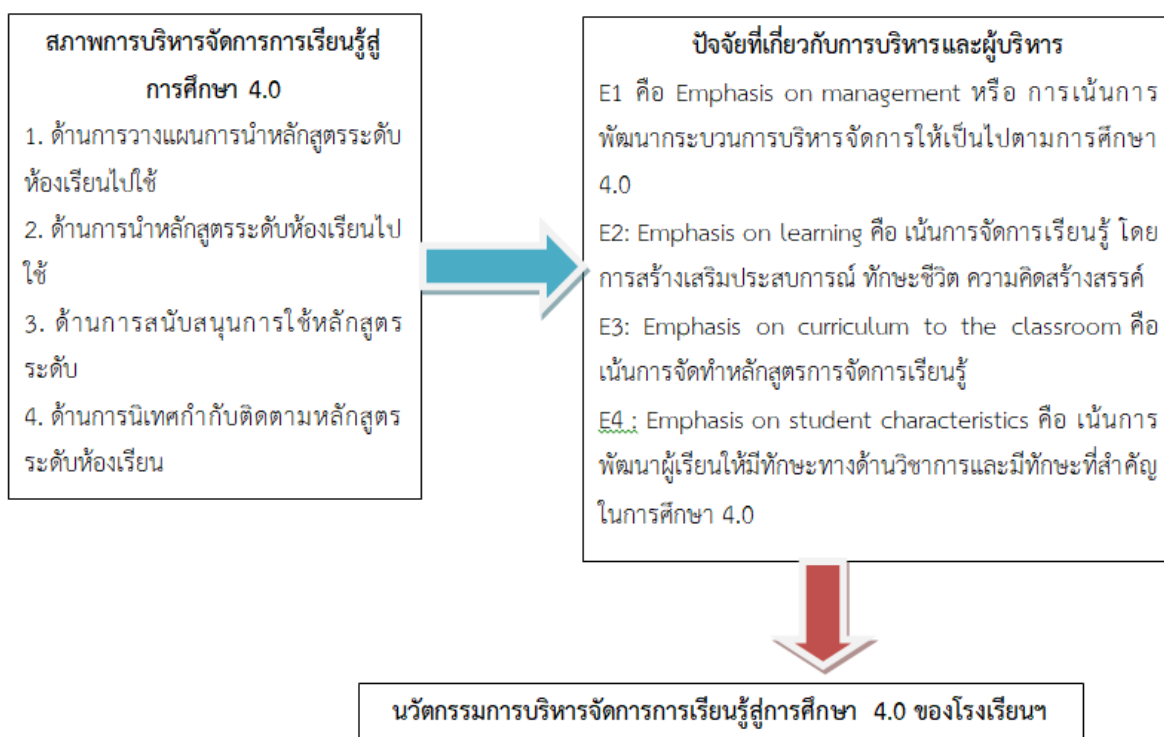
วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาเหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า เหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวกับการบริหารและผู้บริหาร คือ ระบบการบริหารโรงเรียนที่ดี มีความชัดเจนตามกระบวนการ PDCA และโรงเรียนที่มีคุณภาพจะมีระบบของการนิเทศที่ดี ซึ่งช่วยให้ได้ข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไข ที่นำไปสู่ความสำเร็จในการทำงาน ซึ่งการนิเทศอาจประกอบด้วย การนิเทศจากต้นสังกัด การนิเทศของผู้บริหารโรงเรียน การนิเทศของบุคลากรในโรงเรียน ประกอบด้วย นวัตกรรมการบริหารจัดการการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยาวิทยา อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย หรือ 4E model ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ คือ E1 : Emphasis on management E2: Emphasis on Learning E3: Emphasis on curriculum to the classroom และ E4 : Emphasis on student characteristics มีความเหมาะสม ร้อยละ 98.15และความเป็นไปได้ ร้อยละ 95.19 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ กระบวนการได้มาซึ่ง 4E model มีการดำเนินการโดยเริ่มจากการศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของโรงเรียน อีกทั้งทั้ง 4 ประเด็นเป็นหัวใจหลักในการบริหารจัดการการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 ความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างหลักการเรียนรู้กับหลักการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ในภาพรวม อยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดกิจกรรมเพื่อสอดคล้องกับบุคลิกภาพและความพร้อมของผู้เรียน รองลงมาคือ การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ขอบข่าย เนื้อหาที่เรียน ได้ทราบก่อนเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การเสริมแรงอย่างเหมาะสม เช่น ให้คำชม รางวัล ให้แก่ผู้เรียนที่มีพฤติกรรมที่ถูกต้องและลงโทษผู้เรียนที่แสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม

องค์ความรู้ใหม่

นวัตกรรมการบริหารจัดการการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา พบว่า การบริหารจัดการการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยาในภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับดี โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสนับสนุนการใช้

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

หลักสูตรระดับห้องเรียน รองลงมาคือ ด้านการนิเทศกำกับติดตามหลักสูตรระดับห้องเรียน ด้านการนำหลักสูตรระดับห้องเรียนไปใช้ และด้านการวางแผนการนำหลักสูตรระดับห้องเรียนไปใช้ และปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวกับการบริหารและผู้บริหาร คือ ระบบการบริหารโรงเรียนที่ดี มีความชัดเจนตามกระบวนการ PDCA และโรงเรียนที่มีคุณภาพจะมีระบบของการนิเทศที่ดี ซึ่งช่วยให้ได้ข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุง และแก้ไข ที่นำไปสู่ความสำเร็จในการทำงาน ซึ่งการนิเทศอาจประกอบด้วย การนิเทศจากต้นสังกัด การนิเทศของผู้บริหารโรงเรียน การนิเทศของบุคลากรในโรงเรียน ประกอบด้วย นวัตกรรมการบริหารจัดการการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยาวิทยา อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย หรือ 4E model ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ คือ E1 : Emphasis on management E2: Emphasis on Learning E3: Emphasis on curriculum to the classroom และ E4 : Emphasis on student characteristics มีความเหมาะสม ร้อยละ 98.15และความเป็นไปได้ ร้อยละ 95.19 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ กระบวนการได้มาซึ่ง 4E model มีการดำเนินการโดยเริ่มจากการศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของโรงเรียน อีกทั้งทั้ง 4 ประเด็นเป็นหัวใจหลักในการบริหารจัดการการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 ดังรูปภาพที่ 1

รูปภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า สภาพการบริหารจัดการการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยาในภาพรวม อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 ซึ่งทุกด้านอยู่ในระดับดี โดยด้านที่

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวางแผนการนำหลักสูตรระดับห้องเรียนไปใช้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.06 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยามีการจัดทำหลักสูตรทั้งระดับโรงเรียนและระดับห้องเรียนยังไม่ครอบคลุมกับการจัดการเรียนรู้ในการศึกษา 4.0 อีกทั้งฝ่ายงานบริหารวิชาการยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 โดยในปัจจุบันโรงเรียนมีการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาเท่านั้น ยังไม่มีการนำมาบูรณาการหรือวิเคราะห์และวางแผนนำหลักสูตรระดับห้องเรียนไปใช้ให้สอดคล้องกับการจัดการ การเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 อีกทั้งยังขาดแผนการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ จึงทำให้ไม่สามารถพัฒนาแผนจัดการการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 ได้ ในทำนองเดียวกัน หากมีการดำเนินการตามกระบวนการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลให้โรงเรียนมีระบบการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ Laphonchokdee (2017) ที่พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวกับการบริหารและผู้บริหาร คือ ระบบการบริหารโรงเรียนที่ดี มีความชัดเจนตามกระบวนการ PDCA และโรงเรียนที่มีคุณภาพจะมีระบบของการนิเทศที่ดี ซึ่งช่วยให้ได้ข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไข ที่นำไปสู่ความสำเร็จในการทำงาน

2. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า เหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวกับการบริหารและผู้บริหาร คือ ระบบการบริหารโรงเรียนที่ดี มีความชัดเจนตามกระบวนการ PDCA และโรงเรียนที่มีคุณภาพจะมีระบบของการนิเทศที่ดี ซึ่งช่วยให้ได้ข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไข ที่นำไปสู่ความสำเร็จในการทำงาน ซึ่งการนิเทศอาจประกอบด้วย การนิเทศจากต้นสังกัด การนิเทศของผู้บริหารโรงเรียน การนิเทศของบุคลากรในโรงเรียน ประกอบด้วย นวัตกรรมการบริหารจัดการการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยาวិทยา อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย หรือ 4E model ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ คือ E1 : Emphasis on management E2: Emphasis on Learning E3: Emphasis on curriculum to the classroom และ E4 : Emphasis on student characteristics มีความเหมาะสม ร้อยละ 98.15 และความเป็นไปได้ ร้อยละ 95.19 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ กระบวนการได้มาซึ่ง 4E model มีการดำเนินการโดยเริ่มจากการศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของโรงเรียน อีกทั้งทั้ง 4 ประเด็นเป็นหัวใจหลักในการบริหารจัดการการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 โดยมีรายละเอียดดังนี้

E1 คือ Emphasis on management หรือ การเน้นการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการให้เป็นไปตามการศึกษา 4.0 ซึ่งประกอบไปด้วยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานทั้งด้านการบริหารจัดการ การพัฒนาบุคลากร และการจัดเตรียมวัสดุ-อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบเทคโนโลยี ตลอดจน การเตรียมความพร้อมในการสร้างโรงเรียนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ของชุมชนในด้านการศึกษา 4.0 ทั้งนี้ โรงเรียนจำเป็นต้องคำนึงถึงการวิเคราะห์และจัดทำวางแผนดำเนินงาน ทั้งแผนการบริหารจัดการ แผนการพัฒนาบุคลากร แผนการจัดหางบประมาณ และการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 สอดคล้องกับนโยบายของ Office of the Basic Education Commission (2003) ที่มีการนำ Balanced Scorecard มาสู่สถานศึกษากำหนดให้โรงเรียน

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

หนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันใช้ Balanced Scorecard เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนโครงการ ให้มีการดำเนินงานตามกลยุทธ์ที่วางไว้

E2: Emphasis on learning คือ เน้นการจัดการเรียนรู้ โดยการสร้างเสริมประสบการณ์ ทักษะชีวิต ความคิดสร้างสรรค์ นำไปสู่การสร้างนวัตกรรมของนักเรียน โดยประสานความร่วมมือกับชุมชน ปรชาญชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้โดยโรงเรียนมีการวิเคราะห์และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การศึกษา 4.0 เน้นการฝึกให้ผู้เรียนใช้ทักษะการคิดมากกว่าการใช้ความจำ จะส่งผลให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ และใช้สถานการณ์ปัญหาเป็นฐานในการเรียนรู้ (Problem Base Learning) และใช้การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สอดคล้องกับ Asavapoom (2014) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ เป็นระบบและวิธีการที่ผู้เรียนควรเรียนรู้และจัดการด้วยตนเอง จนเป็นรูปแบบการเรียนรู้ของตนเอง ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ เป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้เรียน ถ้าต้องการให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ ต้องช่วยกันหาแนวคิด เทคนิค และทักษะการเรียนรู้แบบต่าง ๆ มาพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อเป็นแนวทาง การเรียนรู้และการพัฒนาวิธีเรียนของตนจนมีรูปแบบวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งผู้เรียนจะได้เครื่องมือการเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตต่อไป

E3: Emphasis on curriculum to the classroom คือ เน้นการจัดทำหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกระบวนการบริหารงานวิชาการ โดยเน้นการจัดการเรียนรู้สู่ห้องเรียนที่ทันสมัยสอดคล้องกับโลกยุคใหม่ โดยส่งเสริมผู้เรียนมีความรู้ทักษะและสามารถเข้าถึงเทคโนโลยี และสามารถใช้งานอุปกรณ์เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ Hairon et al. (2020) ที่กล่าวถึงนวัตกรรมสำคัญของการศึกษาในประเทศสิงคโปร์ซึ่งเป็นโครงการที่ประสบความสำเร็จอีกโครงการหนึ่ง คือ โครงการโรงเรียนแห่งอนาคต ซึ่งเป็นโครงการทดลองนำร่องการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อเพิ่มพูนทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ (MOE) สถานศึกษา เอกชนภาคอุตสาหกรรม เช่น Singtel รวมทั้งผู้ประกอบการด้าน ICT อื่นๆ และองค์การพัฒนาการสื่อสารและสารสนเทศ (Infocomm Development Authority of Singapore - IDA) ซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้กระทรวงการสื่อสารและสารสนเทศ โดยหน่วยงานดังกล่าวมีความร่วมมือกันในการบริหารโครงการและสนับสนุน ในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่ก้าวหน้า ตั้งแต่ เกมส์ e-textbooks ไปจนถึง อุปกรณ์มือถือ (mobile devices) และ laptops รวมทั้งนำปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence – AI) มาใช้ในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้

E4 : Emphasis on student characteristics คือ เน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะทางด้านวิชาการและมีทักษะที่สำคัญในการศึกษา 4.0 โดยดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรโรงเรียน ร่วมกับทักษะที่สำคัญ คือ การคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinking) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) และการคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) โดยในปัจจุบันโรงเรียนจำเป็นต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น และเป็นไปตามนโยบายและทิศทางในการจัดการศึกษา ของ Ministry of Education. (2016) กล่าวว่าหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กำหนดให้การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การ

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

ปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นเป้าหมายพัฒนาเด็กและเยาวชนในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายหลักสูตร ผู้สอนพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ โดยช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์พัฒนาทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งหากมีการหลอมรวม หรือบูรณาการ ทั้ง 8 กลุ่มสาระกับทักษะที่สำคัญในการศึกษา 4.0 จะส่งผลให้ผู้เรียนมีความรอบรู้ สิ่งรอบตัวที่พร้อมเปลี่ยนแปลงในโลกอนาคต สอดคล้องกับ Sinthukhet (2017) ที่ได้ศึกษาทิศทางและแนวทางของการจัดการศึกษา ในยุคนี้ (ดิจิทัล) : Thailand 4.0 พบว่า การศึกษาในยุคนี้ (ดิจิทัล) : Thailand 4.0 เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศ สู่ “ความมั่นคง มั่งคั่ง และ ยั่งยืน” จัดการศึกษาทั้งระบบ ตั้งแต่ปฐมวัย ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมสร้างศักยภาพสูงสุดของเยาวชน ซึ่งมีผู้บริหาร ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา เป็นบุคคลสำคัญ ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้คือ ได้แก่พัฒนาด้านต่างๆ ไปพร้อมกัน 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ ผู้เรียนมีความรอบรู้ สิ่งรอบตัวที่พร้อมเปลี่ยนแปลงในโลกอนาคต 2) ด้านทักษะ ได้แก่ทักษะด้านเทคโนโลยี ทักษะการทำงาน ทักษะการคิดจินตนาการ ทักษะการ แสวงหาความรู้ การแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์ บูรณาการเชิงสร้างสรรค์การจัดการบุคคล การประเมิน ทักษะการ ตัดสินใจ และความยืดหยุ่นในสถานการณ์ที่เหมาะสม ทักษะการบริการ ทักษะ การสื่อสาร ทักษะการบูรณาการ เชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม สังคม เศรษฐกิจ การเมือง และทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของคนในศตวรรษที่ 21 3) ด้านคุณลักษณะ ได้แก่ มีความอดทน กล้าคิด กล้าทำ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้มีความฉลาดทางอารมณ์ มีคุณธรรม มีเมตตา กรุณา มีระเบียบวินัย มีความมุ่งมั่นสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ หรือนวัตกรรมจนสำเร็จ และยอมรับในกฎ กติกา ของสังคม และการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สรุป

งานวิจัยเรื่อง นวัตกรรมการบริหารจัดการการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา พบว่า สภาพการบริหารจัดการการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยาในภาพรวม อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับดี โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตรระดับห้องเรียน รองลงมาคือ ด้านการนิเทศกำกับติดตามหลักสูตรระดับห้องเรียน ด้านการนำหลักสูตรระดับห้องเรียนไปใช้ และด้านการวางแผนการนำหลักสูตรระดับห้องเรียนไปใช้ ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้ ด้านการวางแผนการนำหลักสูตรระดับห้องเรียนไปใช้ ในภาพรวม อยู่ในระดับ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเตรียมความพร้อมของครูก่อนนำหลักสูตรไป รองลงมาคือ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ วิเคราะห์และวางแผนนำหลักสูตรระดับห้องเรียนไปใช้ ด้านการนำหลักสูตรระดับห้องเรียนไปใช้ ในภาพรวม อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การใช้สื่อ หรือแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ รองลงมาคือ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศักยภาพและบริบทของผู้เรียน และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมี

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลตามมาตรฐาน และตัวชี้วัดของแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถสร้างชิ้นงานได้ ตามลำดับ ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตรระดับห้องเรียน ในภาพรวม อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรและตรวจสอบคุณภาพการจัดการสถานศึกษา รองลงมาคือ การสนับสนุนทรัพยากรสำหรับพัฒนาบุคลากร ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การส่งเสริมการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ทั้งผู้เรียนและผู้สอน ด้านการนิเทศกำกับติดตามหลักสูตรระดับห้องเรียน ในภาพรวม อยู่ในระดับ เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การประเมินผลระหว่างเรียน รองลงมาคือ การกำหนดการจัดระบบประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ แผนนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร ส่วนเหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวกับการบริหารและผู้บริหาร คือ ระบบการบริหารโรงเรียนที่ดี มีความชัดเจนตามกระบวนการ PDCA และโรงเรียนที่มีคุณภาพจะมีระบบของการนิเทศที่ดี ซึ่งช่วยให้ได้ข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไข ที่นำไปสู่ความสำเร็จในการทำงาน ซึ่งการนิเทศอาจประกอบด้วย การนิเทศจากต้นสังกัด การนิเทศของผู้บริหารโรงเรียน การนิเทศของบุคลากรในโรงเรียน ประกอบด้วย นวัตกรรมการบริหารจัดการการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยาวิทยา อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย หรือ 4E model ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ คือ E1 : Emphasis on management E2: Emphasis on Learning E3: Emphasis on curriculum to the classroom และ E4 : Emphasis on student characteristics มีความเหมาะสม ร้อยละ 98.15 และความเป็นไปได้ ร้อยละ 95.19 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ กระบวนการได้มาซึ่ง 4E model มีการดำเนินการโดยเริ่มจากการศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของโรงเรียน อีกทั้งทั้ง 4 ประเด็นเป็นหัวใจหลักในการบริหารจัดการการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ผู้บริหารหรือผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ควรนวัตกรรมการบริหารจัดการการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 หรือ 4E ที่ได้จากการศึกษาวิจัย ซึ่งประกอบด้วย 4 กลยุทธ์คือ E1 : Emphasis on management E2: Emphasis on management E3: Emphasis on curriculum to the classroom และ E4 : Emphasis on student characteristics เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายที่จะขับเคลื่อนงานวิชาการสู่มาตรฐานชาติและการศึกษา 4.0 ดังนั้น ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบด้านการศึกษาควรให้ความสำคัญ เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ผู้บริหารและครูควรนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับกิจกรรมและบริบทของโรงเรียน เพื่อให้กระบวนการพัฒนากลยุทธ์เกิดการเปลี่ยนแปลงและขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ

2.1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินการตามนวัตกรรมการบริหารจัดการการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา พร้อมทั้ง มีการวัด ประเมินผล และกำหนดแนวทางปรับปรุงแก้ไขต่อไป

2.2. ควรมีการวิจัยพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมความเป็นเลิศตามนโยบายการศึกษา 4.0 ของผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการรองรับนโยบาย และยุทธศาสตร์ การปฏิรูปการศึกษาแนวใหม่

References

- Asavapoom, S. (2014). *Model for integrating internal quality assurance system with management Educational institutions for medium-sized basic facilities*. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Khaemmanee, T. (2014). *Teaching science: knowledge for organizing an effective learning process*. (18th ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Lapanchokdee, W. (2017). *Factors affecting and development of the educational quality level of basic educational institutions from the results of three rounds of external quality assessment of ONESQA*. Bangkok: Office of Educational Standards and Quality Assessment.
- Ministry of Education. (2016). *Announcement of the Ministry of Education regarding the use of basic education standards for internal quality assurance of educational institutions*. Bangkok: Ministry of Education.
- Office of the Basic Education Commission. (2003). *Guidelines for preparing school curriculum*. Bangkok: Office.
- Office of the Secretariat of the Education Council. (2021). *Innovation in educational institution management in Thailand and selected countries to develop students into the 21st century*. Bangkok: Office of the Secretariat of the Education Council.
- Salleh, H. et al.. (2020). A research agenda for professional learning communities: moving forward. *Professional Development in Education*, 43(1), 72-86.

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

Sinthukhet, P. (2017). *Education in this era (digital era): Thailand 4.0*. (Master's Thesis).

Lampang Rajabhat University. Lampang.

Wat Muean Phuttha Wittaya School. (2022). *Self-evaluation report of the educational institution, academic year 2022, Wat Muen Phuttha Witthaya School*. Chiang Rai: Wat Muean Phuttha Wittaya School.

Watjinda, A. (2017). *Innovation*. Retrieved May 3, 2023, from

https://www.hrcenter.co.th/file/columns/hr_f_20170510_162245